

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

2/2013

Vývoj v Mali a role maliské armády v současném konfliktu

Ing. Mgr. Karel Hlaváček
únor 2013

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah:

1. Úvod.....	2
2. Vývoj v Mali.....	3
2.1 Maliská republika - základní informace.....	3
2.2 Období do roku 2002.....	3
2.3 Období 2002-2012.....	3
2.4 Období 2012-dnes.....	4
2.5 Současná situace.....	6
2.6 Aktuální dění v datech.....	7
3. Aktéři konfliktu v Mali a jejich role.....	8
3.1 Tuaregové.....	8
3.2 Islamistické ozbrojené organizace.....	8
3.3 Maliská prozatímní vláda.....	9
3.4 Vůdce vojenského puče, armáda.....	9
3.5 Postavení armády podle francouzského deníku Le Monde:.....	10
3.6 Postavení kapitána Sanoga podle France24:.....	11

1. Úvod

Práce se skládá ze dvou hlavních částí, z nichž první v časové posloupnosti rozebírá situaci v Mali, a druhá se věnuje stručnému rozboru hlavních vnitřních aktérů současného konfliktu v Mali s důrazem na roli maliské armády.

Podle hlavních zjištění je maliská armáda z velké části nefunkční – potýká se s problémy jako je nespolehlivé vyplácení mezd, rozštěpení na frakce, hromadné dezerte, porušování lidských práv civilistů atp. Pouze relativně malá část armády je tak v současné době schopna aktivně vypomáhat francouzským silám. Armádní frakce okolo vůdce puče z března 2012, kapitána Ahmadou Sanoga, hrála v období od puče po francouzskou intervenci (11. 1. 2013-dnes) rozhodující roli, když byla schopna potlačit pokus o protipuč přívrženců bývalého prezidenta Ahmadou Toumani Tourého, ovládala hlavní státní instituce včetně médií jako je televize a byla schopna manipulovat se složením prozatímní vlády. Ta byla ustavena až v reakci na mezinárodní tlak a hrála pouze druhotnou roli. Francouzská intervence do mocenské rovnováhy představuje prvek, který armádu oslabil a posílil prozatímní vládu v čele s prezidentem Dioncondou Traorém.

Analýza rovněž ukazuje důležitou roli, kterou v podobných spleťtých konfliktech hrají nepředpokládané důsledky jednání.¹ Ty se v tomto konfliktu projevují např. tím, že vůdce

¹ Nepředpokládané důsledky jednání jsou jedním z centrálních konceptů v sociálních vědách; někteří autoři se domnívali (např. F.A. Hayek), že úkolem sociálních věd je právě zkoumání nepředpokládaných důsledků

puče z března 2012 Ahmadou Sanogo, stejně jako někteří další pučisté, absolvoval část svého výcviku v USA. USA maliské vojáky cvičilo za účelem boje proti Al-Káidě v islámském Maghrebu (AQIM).

2. Vývoj v Mali

2.1 Maliská republika - základní informace

Rozloha: 1 240 192 km² (24. na světě);

Počet obyvatel: 15,5 milionu;

Náboženství: 90 % islám, 9 % domorodá náboženství, 1 % křesťanství;

Jazyk: Francouzština, Bambara.²

2.2 Období do roku 2002

Mali získalo nezávislost na Francii v roce 1960 a až do roku 1991 bylo ovládáno vojenskými diktaturami a režimy jedné strany. Po demonstracích za vytvoření pluralitního systému založeného na existenci více stran v roce 1991, v nichž po brutálním zásahu bezpečnostních sil zemřelo více než 100 lidí, byl prezident Moussa Traoré svržen armádou. V roce 1992 a 1997 se v zemi konaly první relativně svobodné prezidentské volby; v obou zvítězil Alpha Oumar Konaré, který se v zemi stal prvním mužem až do roku 2002.

2.3 Období 2002-2012

V prezidentských volbách v roce 2002 zvítězil nestranický kandidát Amadou Toumani Touré, bývalý vysoký armádní důstojník, který úspěšně obhájil prezidentský post i ve volbách v roce 2007.

Jedním ze základních problémů tohoto období bylo násilí mezi marginalizovanými etnickými Tuaregy žijícími na severu země a maliskými ozbrojenými silami. V roce 2009 se však podařilo dosáhnout relativně vysoké míry nenásilné kooperace maliského státu s bývalou rebelskou frakcí Tuaregů (Aliance pro změnu); spolupráce vyústila v dílčí úspěchy např. v boji proti distribuci drog. Již v tomto období se navíc objevila nutnost řešit problémy s islamistickými radikály. Např. teroristická organizace Al-Káida v islámském Maghrebu (AQIM) se v průběhu Tourého vlády čím dál více aktivizovala (např. unášela civilisty); její

jednání.

² Pro další aktuální statistické informace viz CIA World Factbook, [ZDE](#).

činnost pokračovala i v roce 2011, kdy byli v sousedním Alžírsku uneseni tři charitativní pracovníci, kteří byli následně drženi v Mali.

V roce 2011 byla situace v zemi hodnocena mezinárodními organizacemi až překvapivě pozitivně. Např. organizace Freedom House ji označila za „svobodnou“ demokracii: volby v roce 2007 byly klidné a i mezinárodními pozorovateli kladně hodnocené. V roce 2011 do premiérského křesla usedla první žena (Cissé Mariam Kaïdama Sidibé), existovalo množství různých politických subjektů a přes trvající problémy s korupcí byla za Tourého přijata protikorupční opatření. Malijská média Freedom House označil jako jedny z nejsvobodnějších v celé Africe; v roce 2011 organizace nezaznamenala vyhrožování nebo jiné formy omezování jejich svobody.³ Respektovány byly rovněž svobody náboženské (maliský stát byl hodnocen jako sekulární, jakkoli v zemi převažuje jako náboženství Islám), svoboda akademického bádání atp. Problematická situace zůstávala podle Freedom House v oblasti soudnictví (svévolné tradiční autority rozhodující ve většině případů, nedodržování práv vězňů a špatné podmínky ve vězení, policejní brutalita) a práv žen a dětí (domácí násilí, obchod s bílým masem, sexuální zneužívání, nucená práce a přetrvávající formy otroctví zejména na severu země). Celkově ale Freedom House ohodnotil situaci v zemi z hlediska občanských a politických práv relativně kladně – 2,5 na stupnici 1-6.⁴ V porovnání se sousedy se tedy jednalo o „premianta“ – např. sousední Senegal si ze stejného roku odnesl hodnocení 3 (částečně svobodný) Niger 3,5 (částečně svobodný), Burkina Faso 4 (částečně svobodná), Guinea 5 (nesvobodná), Alžírsko nebo Mauritánie pak 5,5 (nesvobodné) a Pobřeží slonoviny dokonce 6 (nesvobodné). Mali bylo proto často uváděno jako příklad vzorového afrického státu.⁵

2.4 Období 2012-dnes

Na 29. dubna 2012 byl stanoven termín prvního kola prezidentské volby; v červenci 2012 se měly rovněž konat legislativní volby. K tomu nicméně nedošlo: v lednu 2012 vypuklo povstání Tuaregů na severu země. To destabilizovalo centrální vládu natolik, že v březnu 2012 byl proveden puč a moc převzala armáda (resp. její frakce pod vedením kapitána Ahmadou Sanoga) s tím, že vláda armádě neposkytuje dostatečnou podporu v boji

³ Svobodu médií relativizuje jejich malá dostupnost, např. na internet mělo přístup pouze okolo 1 % obyvatelstva.

⁴ Freedom in the World 2012, Mali, [ZDE](#).

⁵ NYTimes.com, Mali, 5. 2. 2013, [ZDE](#).

proti Tuaregům. Dne 24. dubna 2012 byla pod mezinárodním tlakem (zejména regionálního uskupení s vůdčí rolí Nigérie ECOWAS) ustavena prozatímní civilní vláda,⁶ klíčová role armády ale zůstala zachována, zatímco role vlády byla zřejmě pouze formální. To dokládá např. fakt, že v prosinci 2012 došlo k události, která je někdy označována jako druhý puč, když po donucení armádou rezignoval prozatímní premiér Modibo Diarra. Ten byl zatčen maliskou armádou pozdě večer 10. prosince 2012, když pobýval u sebe doma; o několik hodin později oznámil v televizi svoji rezignaci. Dne 13. prosince 2012 byl jmenován nový prozatímní premiér Diango Cissoko.⁷

Dne 30. dubna 2012 došlo k protipuči vedenému částí armády věrné bývalému prezidentovi Tourému. Puč se nicméně nezdařil a frakce armády pod vedením kapitána Ahmadou Sanoga vzápětí oznámila, že má pod kontrolou rozhodující státní instituce včetně televize.⁸

V průběhu roku se začala měnit situace na severu země (území zhruba o velikosti Francie), kde iniciativu začali přebírat radikální islámští džihádisté včetně Al-Káidy v islámském Maghrebu. Maliská armáda byla před postupujícími rebely, využívajícími zřejmě zbraně a zkušenosti získané v průběhu nedávného konfliktu provázejícího konec vlády Muhammara Kaddáfího v Libyi,⁹ donucena ustupovat na jih. V lednu 2013 situace vyústila ve snahu islamistických ozbrojenců o další postup na jih země a následný vojenský zásah Francie, která v reakci na ofenzívu islamistů 11. ledna 2013 vyslala do boje proti nim vlastní jednotky (vojenská operace Serval). Ty islamistickou ofenzívu zastavily a postupně islamisty vytlačily z měst do rozsáhlých pouštních oblastí; otázkou zůstává, nakolik se islamistům bude dařit vést v těchto oblastech guerillovou válku. Podle francouzského prezidenta Françoise Hollanda chce Francie více než pouze zastavit islamistickou ofenzívu: „chceme zajistit, aby – až skončíme intervenci – Mali bylo bezpečné, mělo legitimní úřady, volební proces a nebyli tu žádní teroristé, kteří by ho ohrožovali.“¹⁰ Navzdory tomuto výroku je dnes pravděpodobné, že se francouzská armáda začne stahovat již v březnu 2013, s tím, jak do země přijdou vojáci

⁶ Pro bližší informace o první prozatímní vládě viz Google.com (AFP), Mali's interim PM forms government, [ZDE](#).

⁷ NYTimes.com, Mali's Prime Minister Resigns After Arrest, Muddling Plans to Retake North, 11. 12. 2012, [ZDE](#). Reuters.com, Mali PM forced to quit as army strenghtens grip, 11. 12. 2012, [ZDE](#).

⁸ Telegraph.co.uk, Mali counter-coup fails, 6. 2. 2013, [ZDE](#).

⁹ Ve využívání zbraní a zkušeností z Libye není zcela jasno; např. zvláštní představitel GT OSN pro Libyi a šéf mise UNSMIL v Libyi Tarek Mitri tvrdí, že není potvrzeno, že zbraně v Mali jsou původem z Libye. Navzdory tomu patří tato „domněnka“ k neustále opakovaným „faktům“ a lze se domnívat, že zájmem Mitriho je vzbudit dojem, že v Libyi vládne pořádek.

¹⁰ Euobserver.com, French army to stay until 'Mali is safe', 16. 1. 2013, [ZDE](#).

africké mise AFISMA a bude se (jak se předpokládá) zlepšovat situace v maliské armádě.¹¹ AFISMA je mise, která by měla přebrat od Francouzů úkol stabilizovat Mali měla by čítat zhruba 3500 vojáků (počty se mohou měnit); nejvíce jich poskytne zřejmě regionální velmoc Nigérie. AFISMA by měla být africkou misí, hovoří se ale i o možném převzetí mise OSN. O tom by ale musela rozhodnout Rada bezpečnosti OSN.¹²

Francie pro svůj zásah v Mali získala širokou mezinárodní podporu: tu vyslovila Rada EU,¹³ USA, africké státy, ale i maliští Tuaregové (uskupení MNLA), kteří proti maliské vládě v lednu 2012 povstali. Rada bezpečnosti OSN se dne 14. ledna 2013 shodla na tom, že Francie má dostatečný mandát k vojenské akci na základě rezoluce 2085 (2012).¹⁴

2.5 Současná situace

Situace v zemi se během jednoho roku radikálně změnila – podle již zmíněné organizace Freedom House se občanské a politické svobody v této zemi dostaly z úrovně hodnotitelné jako „svobodná“ na „nesvobodnou“, což znamená nejstrmější pád během roku 2012 a jeden z nejstrmějších pádů vůbec.¹⁵ Podle lidskoprávních organizací se všechny strany konfliktu (Tuaregové, maliská armáda, nejvíce pak zřejmě islamisté) těžce provinují proti lidským právům. Maliská armáda je podezřelá z mizení a mimosoudních poprav osob, svévolného zatýkání a týrání. Islamisté jsou nařčeni ze zneužívání dětí jako vojáků, svévolného zabíjení a mrzačení.¹⁶ Tento problém se nově stává předmětem vyšetřování Mezinárodního trestního soudu (International Criminal Court, ICC).¹⁷ Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky odhaduje, že do budoucna lze v souvislosti s konfliktem čekat až 700 tisíc uprchlíků.¹⁸

¹¹ Novinky.cz, Francouzi připravují odchod z Mali, zabili stovky islamistů, 6. 2. 2013, [ZDE](#).

¹² Europolitics 4581, World powers back UN force in Mali, 7. 2. 2013.

¹³ Dne 17. ledna 2013 se k situaci v Mali konalo mimořádné zasedání Rady, jehož se účastnil i maliský ministr zahraničí. Rada EU ve svých závěrech přivítala francouzskou vojenskou akci. Urychluje se očekávané vyslání mise SBOP EUTM Mali, která by měla čítat okolo 200 instruktorů. Jejím úkolem bude výcvik maliských ozbrojených sil. Mise by měla začít fungovat nejpozději v polovině února 2013. Maliské autority jsou vyzývány k tomu, aby vypracovaly plán na obnovení ústavního pořádku v co nejkratší době. Rada rovněž přislíbila navýšení humanitární pomoci. Závěry Rady, 17. 1. 2013, [ZDE](#).

¹⁴ TIC 60/2013-NYSM, GT OSN přivítal pomoc „bilaterálních partnerů“ v Mali, 15. 1. 2013.

¹⁵ Freedom in the World 2013, [ZDE](#). Komplexní analýza situace v Mali za rok 2012 ale Freedom House dosud nezveřejnil.

¹⁶ Amnesty.org, First Assessment of Human Rights Situation After Three Weeks Conflict, 1. 2. 2013, [ZDE](#).

¹⁷ Amnesty.org, Mali: ICC investigation of conflict crimes a key step towards justice, 16. 1. 2013, [ZDE](#).

¹⁸ Guardian.co.uk, Mali refugees have witnessed horrific abuses, says UN agency, 18. 1. 2013, [ZDE](#).

2.6 Aktuální dění v datech

- 29. ledna 2013 se konala dárcovská konference pro účely Mali (např. Evropská komise přislíbila 50 milionů eur.), zejména pro účely financování operace AFISMA;
- 31. ledna 2013 se konalo zasedání Rady EU.¹⁹ Rada přivítala dárcovskou konferenci a vyzvala k plnění závazků, přivítala přijetí cestovní mapy, označila za svoji prioritu podporu mise AFISMA, přivítala rozhodnutí Mezinárodního trestního soudu vyšetřovat porušování lidských práv v Mali.
- 5. února 2013 se konalo zasedání skupiny pro podporu a monitorování situace v Mali, jíž spolupředsedají Africká unie, Hospodářské společenství států západní Afriky (ECOWAS) a OSN. Na setkání byla podpořena myšlenka vytvoření mise na úrovni OSN (tj. misi v Mali by nezastřešovalo ECOWAS, ale OSN). O věci bude muset rozhodnout Rada bezpečnosti OSN na maliskou žádost.²⁰
- 5. února 2013 projednával otázku Mali Evropský parlament (EP) za účasti francouzského prezidenta Francois Hollande. Většina politických skupin francouzskou intervenci podporuje; EP současně vyzývá členské státy EU ke „skutečné“ solidaritě s Francií.²¹ Odlišně na situaci nahlíží skupina GUE-NGL; podle jejíhož předsedy vedla intervence k zhoršení situace pro místní obyvatele.²²
- 12. února 2013 oznámil eurokomisař pro rozvoj Andris Piebalgs, že v reakci na přijetí plánu na obnovu ústavního pořádku prozatímní maliskou vládou se Komise chystá obnovit přísun rozvojové pomoci Mali. Poskytování prostředků pro rozvoj bylo pozastaveno po loňském puči v Mali.²³
- 18. února 2013 se konalo zasedání Rady EU, na němž Rada zopakovala svoje odhodlání podpořit stabilitu Mali²⁴ a oficiálně zahájila misi EUTM Mali.²⁵

¹⁹ Závěry Rady o Mali –[5907/13](#)

²⁰ Europolitics 4581, World powers back UNforce in Mali, 7. 2. 2013.

²¹ Tisková zpráva EP, Mali: France must get European backing, says Parliament, 16. 1. 2013, [ZDE](#).

²² Europolitics 4580, Hollande calls on EU to help Mali, 6. 2. 2013.

²³ Europolitics 4586, EU to resume aid to Mali, 14. 2. 2013.

²⁴ Council Conclusions, 18th February 2013, [ZDE](#).

²⁵ Consilium.europa.eu, EU training mission in Mali launched, 18. 2. 2013, [ZDE](#).

3. Aktéři konfliktu v Mali a jejich role

3.1 Tuaregové

Tuaregové jsou etnická skupina usídlená na centrálním území Sahary, konkrétně území Mali, Alžírsko, Libye, Nigeru a Burkiny Faso. Tvoří jednu z velkých skupin etnických Berberů. Nejčastěji žijí kočovným způsobem života spojeným s chovem dobytka a karavanním obchodem přes Saharu. Jejich celkový počet se odhaduje na 1-1,5 milionu. Vyznačují se vlastní řečí i písmem, silným etnickým cítěním a islámem. Pronikající moderní způsoby života znamenají krizi tradičních modelů života; Tuaregové často žijí v bídě a marginalizováni, což vede mimo jiné k častým ozbrojeným konfliktům – nejen v Mali, ale např. i v Nigeru.²⁶

Povstání proti centrální vládě v lednu 2012 začalo Národní hnutí za osvobození Azavadu (MNLA), které chce vytvořit na severu Mali samostatný stát (Azavad). Lze se domnívat, že na vznik povstání měl vliv konflikt v Libyi, v němž se mnozí Tuaregové společně s radikálními islamisty postavili na stranu Kaddáfího a po skončení konfliktu se i se zbraněmi přesunuli do Libye (které se kvůli tomu někdy přezdívá „bazar se zbraněmi“). Vliv MNLA ale postupně slábnul, zřejmě v souvislosti s její mezinárodní izolací a z toho vyplývajícího nedostatku financí. Spekuluje se, že mnozí z bojovníků MNLA se poté přidali na stranu radikálních islamistických skupin, které disponují mimo jiné prostředky z obchodu z drogami.²⁷ MNLA se po francouzském zásahu proti islamistům přidala na stranu Francie a snížila své požadavky z nezávislosti na autonomii.

3.2 Islamistické ozbrojené organizace

Vývoj ozbrojených islamistických organizací v oblasti je velmi dynamický; často mezi nimi existují blízké vztahy včetně vztahů příbuzenských. V průběhu roku 2012 jejich role sílila na úkor tuarežské MNLA; francouzskou intervencí byla tato uskupení zatlačena na sever země.

- **Al-Káida v islámském Maghrebu (AQIM):** Jejím cílem je rozšířit islámské právo v Mali a osvobodit ho z francouzského koloniálního dědictví. Této organizaci je věnována pozornost jednak v souvislosti s její afiliací k Al-Káidě, jednak kvůli tomu, že její častou aktivitou jsou únosy a následné vyjednávání o odškodném.

²⁶ Tuaregove.cz, Stručný portrét, 4. 9. 2007, [ZDE](#).

²⁷ BBC.co.uk, Mali crisis: Key players, 24. 1. 2013, [ZDE](#).

- **Ansar Dine:** Jedná se o organizaci, jejímž cílem je ustavení islámského práva v Mali a je vedeno Tuaregem Iyad Ag Chálím, známým jako vůdce tuarežských povstání z 90. let. Ansar Dine je tak propojeno nejen s etnickými Tuaregy, ale i s AQIM, v jejichž strukturách působí např. Chálího synovec a s ním někdy vystupují jednotně.
- **Hnutí za jednotu a džihád v západní Africe (MUJAO):** Toto hnutí uvádí jako svůj cíl šíření džihádu v západní Africe. Jedná se o relativně nově odtrženou část Al-Káidy v islámském Maghrebu.
- **Islámské hnutí Azavadu:** Toto hnutí se odtrhlo v lednu 2013 od Ansar Dine, distancuje se od terorismu a uvádí, že preferuje dialog.²⁸
- **Batalion podepsaných krví:** jedná se rovněž o nedávno odštěpenou frakci AQIM, která se zavazuje ke globálnímu džihádu; má na svědomí např. nedávný útok na plynové naleziště v Alžírsku, při kterém zemřeli desítky civilistů.²⁹ Uskupení je vedeno „princem džihádu“, Mokhtarem Belmokhtarem.³⁰

3.3 Maliská prozatímní vláda

Hlavní postavou prozatímní vlády je Dioncounda Traoré, který se do úřadu dostal po mezinárodním tlaku v dubnu 2012. Jedná se o dlouholetého politika, bývalého ministra obrany a zahraničí, od roku 2007 zastával křeslo předsedy národního shromáždění.³¹ Všeobecně se předpokládá, že jeho postavení vůči vůdci puče Ahmadou Sanogovi je spíše slabší (což se projevilo např. při pučisty vynuceném odchodu premiéra prozatímní vlády v prosinci 2012), na jeho požádání (a přes nesouhlas Sanoga) ale byla zahájena francouzská vojenská operace v Mali.

3.4 Vůdce vojenského puče, armáda

Puč vedl armádní kapitán Ahmadou Sanogo, u něhož si média všimají i toho, že část vojenského výcviku mu poskytlo USA. USA poskytovalo výcvik maliským silám systematicky kvůli boji proti AQIM. Právě tito vojáci nicméně podle BBC nebo France24 následně provedly puč, nebo na něm alespoň nesly významný podíl.³²

²⁸ BBC.co.uk, Mali crisis: Key players, 24. 1. 2013, [ZDE](#).

²⁹ Reuters.com, INSIGHT-Algeria gas plant gives up its grisly secrets, 21. 1. 2013, [ZDE](#).

³⁰ Nytimes.com, Jihad 'Prince,' a Kidnapper, Is Tied to Raid, 17. 1. 2013, [ZDE](#).

³¹ BBC.co.uk, Mali crisis: Key players, 24. 1. 2013, [ZDE](#).

³² BBC.co.uk, Mali crisis: Key players, 24. 1. 2013, [ZDE](#). France24.com, Is Mali's Captain Sanogo losing control of the ship? 17. 1. 2013, [ZDE](#).

Není jednoduché získat informace o tom, jakými počty vojáků a vybavením maliská armáda disponuje. Např. údaje o počtu mužů se silně liší: CIA World Factbook počet mužů neuvádí, Le Monde uvádí okolo 14 000 mužů, IISS Balance 2009 hovoří o zhruba 7 500 mužích, Jeune Afrique zase o 22 000 mužů; webové stránky ministerstva obrany Mali byly v době vytváření tohoto materiálu nedostupné (navíc není zdaleka jisté, zdali by byly spolehlivější než jakýkoli jiný zdroj). Číselné údaje o maliské armádě je proto třeba brát s velkou rezervou.

Pro tento fakt mluví i všeobecná shoda použitých zdrojů na tragické situaci v armádě, která je postižena fragmentací (lze vysledovat dvě nejvýraznější frakce, frakci kapitána Sanoga, která provedla puč, a frakci vojáků loajálních bývalému prezidentovi Tourému), hromadnými dezercemi (např. v květnu 2012 dezertovalo 400 mužů, kteří se přesunuli do Nigeru³³) atp. Podle France 24 se míra neschopnosti maliské armády dnes už stala legendární. Jeune Afrique již v dubnu 2012 s nadsázkou mluvil o tom, že maliská armáda se dá popsat na několik řádků, je v zásadě nefunkční, a předpovídal, že již boj proti MNLA bude pro maliskou armádu velkou výzvou.³⁴ Případné počty mužů a další statistické údaje jsou tak zřejmě za současné vysoce dynamické situace z definice nevyužitelné, protože zachycují pouze stav, nikoli dynamiku rychlých změn.

3.5 Postavení armády podle francouzského deníku Le Monde:³⁵

Armáda je v současné době v absolutně kritickém stavu. Společně s francouzskými vojáky je schopno bojovat méně než 1 500 mužů (ze zhruba 14 000; tento počet uvádí Le Monde na základě interview s bývalým ministrem zahraničí Mali, Soumeylou Boubeye Maïga. Existují ale i odlišné údaje, např. IISS Balance 2009, kde se hovoří o zhruba 7 500 mužích); zbytek armády je rozptýlen nebo přímo rozdělen na frakce kvůli organizační neschopnosti státu a rozšířené korupci a dezertérství. Kritický stav armády se ukázal již při tuarežském puči na počátku roku 2012. Ten byl veden silami v řádu stovek mužů, kteří byli schopni armádě vzdorovat. Tragický stav armády podcenil již prezident Ahmadou Toumani Touré. Do armády bylo za jeho vlády např. integrováno mnoho bývalých tuarežských rebelů, kteří v lednu 2012 hromadně dezertovali. Někteří přitom získali výcvik od USA.

³³ Reliefweb.int, 400 Malian army deserters arrive in Niger, 10. 5. 2013, [ZDE](#).

³⁴ JeuneAfrique.com, Mali: quelle armée pour la reconquête du Nord ? 16. 4. 2012, [ZDE](#).

³⁵ Le Monde je prestižní francouzský list; má v Mali svého dopisovatele, tj. jedná se o informace získané místním pozorováním a interview s vojáky, politiky a místními obyvateli. Přesto se nejedná o zdroj obdobné důvěryhodnosti jako analýzy ministerstev atp.

Vnitřně je armáda hluboce rozdělena (vývoj ukázal zejména rozdělení na část loajální kapitánu Sanogovi a bývalému prezidentovi Tourému). Postavení kapitána Sanoga bylo velice silné, měl zřetelnou převahu nad prezidentem Traorém, nicméně jeho postavení se ale výrazně zhoršilo s francouzskou intervencí, se kterou nesouhlasil (a jejímž cílem je znovuoobnovení ústavního pořádku, tj. odstavení Sanoga od moci) a která následovala na žádost maliského prezidenta Traorého. Mnozí ze současných funkcionářů země jsou mu nicméně zavázáni, protože se dostali k moci v souvislosti s pučem. Jakkoli se nyní Sanogo výrazněji neprojevuje, v případě brzkého odchodu francouzských vojáků by se mohl pokusit o návrat k moci, pokud se mu podaří nadále disponovat fyzickou převahou nad prezidentem vyplývající z jeho pozice v armádě. Sanogovu pozici zlepšil nevydařený pokus o protipuč z 31. dubna 2013, po němž následovaly čistky a dosazování Sanogových mužů na významné pozice.

Vytvořit ze současné maliské „trosky“ opět fungující armádu tak podle Le Monde bude velmi obtížný úkol, a to i v souvislosti s misí EUTM Mali, která by měla začít fungovat v polovině února 2013.³⁶

3.6 Postavení kapitána Sanoga podle France24:

Kapitán Sanogo byl hlavním mocenským hráčem po puči z března 2012. Pro jeho televizní vystoupení bylo typické použití tradičního jazyka Bambara, kterým hovoří okolo 80 % obyvatelstva, obsahem jeho vystoupení byl mix nacionalistických a antielitářských názorů. Jmenování prozatímní vlády v čele Dioncoundou Traoré na Sanogově hegemonní pozici *de facto* nic nezměnilo. Jeho postavení se ale zhoršilo v souvislosti s francouzskou intervencí, proti které se zprvu tvrdě stavěl, jakkoli ji nyní na rétorické úrovni vítá. Žádost o francouzskou intervenci se tak ukazuje být skvělým tahem od prozatímního prezidenta Traorého, na jehož žádost byla francouzská intervence provedena.³⁷

³⁶ LeMonde.fr., Une armée malienne tombée en ruines, 4. 2. 2013, [ZDE](#).

³⁷ France24.com, Is Mali's Captain Sanogo losing control of the ship? 17. 1. 2013, [ZDE](#).